

**ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА
СРБИЈЕ**

Број: 2540400-08.01-248902/1-23
Београд, - 6 -06- 2023

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
О СПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА УСКЛАЂЕНОСТИ ЗА
ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ НЕДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА
ЗА 2021. ГОДИНУ**

05. ЈУН 2023.

1	Увод	1
2	Основни подаци о ОДС, ЈП ЕПС и њиховом оснивачу	2
2.1	Подаци о Оператору дистрибутивног система	2
2.2	Подаци о ЈП Електропривреда Србије Београд	3
2.3	Подаци о оснивачу	4
2.4	Односи ОДС и ЈП ЕПС	4
3	Услови за обављање делатности ОДС	6
3.1	Промена оснивача ОДС почетком 2021. године	6
3.2	Обављање делатности од општег интереса	7
3.3	Својина на дистрибутивној електроенергетској мрежи	7
3.4	Лиценца за обављање енергетске делатности	7
3.5	Измена и допуна правилника о организацији и систематизацији послова	7
3.6	Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије	8
3.7	Организациона целина за приговоре и притужбе	8
3.8	Одлуке о ценама услуга	9
3.9	План преузимања мерних уређаја и опреме	9
4	Раздвајање ОДС	10
4.1	Правно раздвајање	10
4.2	Функционално раздвајање ОДС као независног друштва	10
4.3	Раздвајање рачуноводства	12
4.4	Остварено раздвајање ОДС	12
5	Уговорни и финансијски односи ОДС и ЈП ЕПС	14
5.2	Уговор о продаји електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу са анексима	15
5.3	Уговори о продаји електричне енергије за надокнаду губитака на тржишту	16
5.4	Уговори о продаји електричне енергије за сопствену потрошњу на тржишту	17
5.5	Уговори о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије са анексима	18
5.6	Уговори о средствима обезбеђења	19
5.7	Уговор о закупу	20
5.8	Пословно-финансијски односи ОДС и ЈП ЕПС током 2021. године	21
6	Ограничења за успешно спровођење Програма усклађености	22
6.2	Уговор о пружању услуга (SLA) везано за ИКТ послове	22
6.3	Уговор о закупу пословног простора ОДС од стране ЈП ЕПС	22
6.4	Поступак Комисије за заштиту конкуренције против ОДС	23
6.5	Реализација свих активности из Закључка Владе РС од 17.12.2020. године	24
6.6	Оцена потребе за изменом Програма усклађености	24
7	Закључци извештаја за 2021. годину	25
7.1	Испуњеност услова за обављање делатности ОДС у 2021. години	25
7.2	Остварено раздвајање ОДС у 2021. години	25
7.3	Реализовање финансијских односа ОДС и ЈП ЕПС у 2020. години	26
7.4	Ограничења за успешно спровођење Програма усклађености	28
7.5	Закључак извештаја за 2021. годину	28

1 Увод

Израда и објављивање годишњег извештаја о спровођењу Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања је обавеза Оператора дистрибутивног система, који је део вертикално интегрисаног предузећа, проистекла из процеса усклађивања домаћег регулаторног оквира са регулаторним оквиром Европске уније и њеним правним тековинама, као и са потврђеним међународним уговорима чији је потписник Република Србија у циљу повећања нивоа транспарентности, заштите конкуренције и недискриминаторног понашања.

2 Основни подаци о ОДС, ЈП ЕПС и њиховом оснивачу

Овај део садржи основне информације о ОДС и о ЈП ЕПС као привредним, економским и енергетским субјектима, које су потребне да би се сагледали њихови међусобни односи са становишта примене Програма усклађености као и остале законске регулативе која се тиче раздвајања енергетских делатности и независног деловања ОДС на тржишту електричне енергије.

2.1 Подаци о Оператору дистрибутивног система

Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије „Електродистрибуција Београд“, д.о.о. Београд је наследник јавног предузећа основаног Одлуком о оснивању јавних предузећа за дистрибуцију електричне енергије коју је донео Привремени Управни одбор Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд (број 42/3-5 од 20.12.1991.), а које је променило правну форму на основу Одлуке о измени те Одлуке (број 5914/9 од 23.11.2005.) и које је Одлуком о изменама и допунама Одлуке о оснивању (број 546/19-12 од 31.01.2012.), извршило усклађивање са Законом о привредним друштвима.

Одлука о оснивању ПД за дистрибуцију електричне енергије „Електродистрибуција Београд“ д.о.о. Београд – Пречишћен текст (број 9110-02-28-15 од 16.01.2015.) важила је до Одлуке о статусној промени припајања донете 25.05.2015. којом су друштву стицаоцу, ПД „Електродистрибуција Београд“, д.о.о. Београд (број 9110-01-466-15 од 25.05.2015.), припојена друштва преносиоци: ПД „Електровојводина“ д.о.о. Нови Сад (број 1.10-5662/1 од 25.05.2015.), ПД „Електросрбија“ д.о.о. Краљево (број 05-10202 од 25.05.2015.), ПД „Југоисток“ д.о.о. Ниш (број 763/22-2 од 25.05.2015.) и ПД „Центар“ д.о.о. Крагујевац (број I-7942 од 25.05.2015.). Тада је донета Одлука о изменама и допунама одлуке о оснивању Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Електродистрибуција Београд“ д.о.о. Београд (број 9110-01-467-15 од 25.05.2015.). Овом одлуком привредном друштву је промењен назив у Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, што је ступило на снагу даном регистрације статусне промене. Уговор о статусној промени је закључен 01.06.2015., уговор су потписали заступници друштва стицаоца и друштва преносиоца. Пре регистрације статусне промене припајања, која се десила 01.07.2015., сачињен је пречишћен текст Одлуке о оснивању Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд (број 9110-02-592-15 од 25.06.2015.).

Приликом доношења Одлуке о статусној промени издвајања са припајањем, којом је предвиђено да део имовине и запослених пређе из Оператора дистрибутивног система у контролно друштво, донета је Одлука о изменама и допунама Одлуке о оснивању Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд – Пречишћен текст (број 08.01.-9000-252638/3-15 од 23.11.2015.). Пре регистрације статусне промене издвајања са припајањем 04.01.2016. сачињен је пречишћен текст Одлуке о оснивању Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд (број 08.01.-9110-308571/1-15 од 09.12.2015.).

На наведене одлуке надлежних органа ЈП Електропривреда Србије, за које је то прописано, Влада Републике Србије је дала одговарајуће сагласности.

Решењем Агенције за привредне Регистре Београд, број БД 7344/2021 од 29.01.2021. године спроведена је промена пословног имена из Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд у Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд.

Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд је уписана у Регистар привредних субјеката под матичним бројем 07005466.

Пословно име Друштва је: Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд.

Превод пословног имена на енглески језик је: Elektrodistribucija Srbije Ltd. Belgrade.

Седиште привредног друштва је: Булевар уметности 12, Београд-Нови Београд, Нови Београд, 11070, Србија

Адреса за пријем електронске поште: ods@ods.rs.

Једини члан Друштва са 100% удела је Република Србија.

Оснивачки акт: 28.01.2021. године.

Претежна делатност Друштва је енергетска делатност дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом – шифра делатности:

- 35.13 Дистрибуција електричне енергије.

Ова делатност је Законом о енергетици, члан 16. став 3 – сврстана у делатност од општег интереса.

Поред претежне делатности, Друштво је регистровано и за обављање других делатности и то:

- 33.14 Поправка електричне опреме;
- 42.22 Изградња електричних и телекомуникационих водова;
- 43.21 Постављање електричних инсталација;
- 43.29 Остали инсталациони радови у грађевинарству;
- 43.99 Остали непоменути специфични радови;
- 49.41 Друмски превоз терета;
- 55.20 Одмаралишта и слични објекти за краћи боравак;
- 56.29 Остале услуге припремања и послуживања хране;
- 61.10 Кабловске телекомуникације;
- 61.20 Бежичне телекомуникације;
- 61.30 Сателитске телекомуникације;
- 61.90 Остале телекомуникационе делатности;
- 62.01 Рачунарско програмирање;
- 62.03 Управљање рачунарском опремом;
- 63.11 Обрада података, хостинг и сл.;
- 71.12 Инжењерске делатности и техничко саветовање;
- 71.20 Техничко испитивање и анализе.

Ниједна од ових делатности није енергетска делатност у смислу Закона о енергетици.

Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд поседује једну лиценцу за обављање енергетске делатности из области електричне енергије издате од стране Агенције за енергетику Републике Србије:

Број и датум издавања	Енергетска делатност	Број и датум решења	Време важења (год.)
0343/21-ЛЕ-ДСУ од 1/4/2021	Дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом	312-165/2016-Л-I од 1/4/2021	10

Наведена делатност је Законом о енергетици, члан 16. став 3 – сврстана у делатност од општег интереса у складу са посебним законом.

2.2 Подаци о ЈП Електропривреда Србије Београд

Претходни оснивач ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, до 28.01.2020. године, било је Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд (Стари Град), Царице Милице 2, матични број 20053658, као правни следбеник Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд, Царице Милице 2, матични број 07033591 сагласно одредби члана 33. став 1. Одлуке о оснивању Јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричном енергијом 05 број 023-396/2005-1 („Службени гласник РС“, број 12/05).

Република Србија је оснивач и једини власник капитала Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд.

Претежна делатност ЈП ЕПС јесте – шифра делатности:

- 35.14 Трговина електричном енергијом (у оквиру које је енергетска делатност снабдевање електричном енергијом.

Од осталих делатности ЈП ЕПС, са аспекта праћења Програма усклађености битна је делатност:

- 35.11 Производња електричне енергије.

Обе ове делатности су Законом о енергетици, члан 16. став 2 – сврстане у делатности које се обављају у складу са тржишним принципима.

Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд поседује следеће лиценце за обављање енергетских делатности из области електричне енергије издате од стране Агенције за енергетику Републике Србије:

Број и датум издавања	Енергетска делатност	Број и датум решења	Време важења (год.)
0171/15-ЛЕ-СН од 23/12/2015	Снабдевање електричном енергијом	312-137/2015-Л-I од 23/12/2015	10
0253/16-ЛЕ-СН од 25/08/2016	Снабдевање електричном енергијом (лиценца за јавно снабдевање до избора гарантованог снабдевача)	312-149/2016-Л-I од 25/08/2016	10
0265/17-ЛЕ-КПР од 10/02/2017	Комбинована производња електричне и топлотне енергије	312-120/2016-Л-I од 10/02/2017	30
0266/17-ЛЕ-ПР од 10/02/2017	Производња електричне енергије	312-119/2016-Л-I од 10/02/2017	30

Све наведене делатности су Законом о енергетици, члан 16. став 2 – сврстане у делатности које се обављају у складу са тржишним принципима.

2.3 Подаци о оснивачу

Оснивач и једини члан Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд, од 28.01.2020. године, је Влада Републике Србије, Београд, Немањина 11, матични број 07020171.

На основу члана 4. Закона о Влади ("Сл. гласник РС", бр. 55/05, 71/05 - испр., 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - одлука УС, 72/12, 7/14 - одлука УС, 44/14 и 30/18 - др. закон) Влада заступа Републику Србију као правно лице и при томе врши права и обавезе које Република Србија има као оснивач јавних предузећа, установа и других организација, ако законом није што друго одређено.

Претежна делатност Владе Републике Србије – шифра делатности:

- 84.11 Делатност државних органа.

Влада Републике Србије је оснивач и једини власник капитала ЈП „Електропривреда Србије“ Београд, које се бави енергетским делатностима снабдевање и производња електричне енергије.

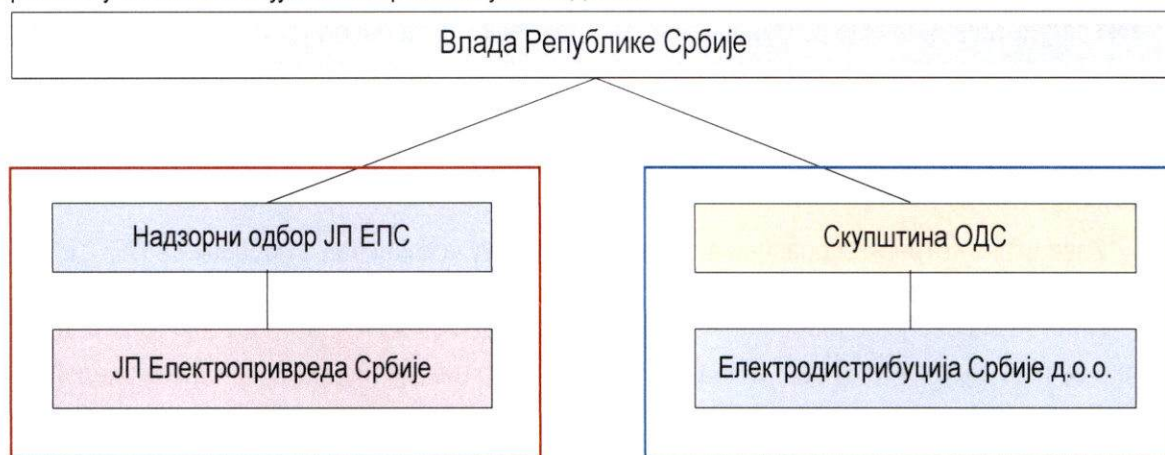
2.4 Односи ОДС и ЈП ЕПС

У циљу сагледавања примене Програма усклађености потребно је утврдити међусобне односе ОДС и ЈП ЕПС као његовог претходног оснивача (чији је заједнички оснивач Република Србија). Њихове позиције и односи су дефинисани различитим законима (или подзаконским актима), а могу имати утицај на самостално, недискриминаторно и транспарентно поступање оператора дистрибутивног система.

Владе Републике Србије донела је Закључак 05 Број: 023-10578/2020-1 од 17.12.2020. године којим се прихватају:

- Извештај о потреби спровођења активности у циљу усклађивања пословања ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд са Законом о јавним предузећима и Законом о енергетици и
- План за спровођење активности у циљу реорганизације „ЕПС Дистрибуције“ Београд.

Спровођењем мера усвојених Закључком, ОДС престаје да буде део вертикално интегрисаног предузећа које у свом саставу има енергетске субјекте који се баве делатностима производња и снабдевање електричном енергијом. Као потпуно независан правни, економски и енергетски субјекат ОДС ће морати да у великој мери измени односе са досадашњим оснивачем – ЈП ЕПС, нарочито у области међусобних финансијских односа.

Овим је модел управљања оператором дистрибутивног система усаглашен са одредбама Закона о енергетици које се тичу раздвајања и независности овог енергетског субјекта.

У ситуацији када је Влада Републике Србије оснивач и ЈП ЕПС и ОДС, на основу закона који дефинишу односе везано за делатности које обављају и међусобну повезаност, у табели која следи су истакнуте нове одреднице које описују улоге и везе ова два енергетска, економска и правна субјекта:

ЗАКОН ЗА ОБЛАСТ:	ЈП ЕПС	ОДС
Јавна предузећа	Оснивач Влада Републике Србије	
Енергетика	Енергетски субјекат који се бави тржишним делатностима производња и снабдевање електричном енергијом	Енергетски субјекат који се бави делатношћу од општег интереса дистрибуција електричне енергије и управљање ДСЕЕ
Привредна друштва	Посебан економски субјекат (ЈП)	Посебан економски субјекат (д.о.о.)
Буџетски систем	Успоставља интерну ревизију	Успоставља интерну ревизију
	Корисник јавних средстава	Корисник јавних средстава
Јавне набавке	Јавни наручиоц	Јавни наручиоц
Заштита конкуренције	Учесник на тржишту електричне енергије као произвођач, комерцијални снабдевач, снабдевач за гарантовано и резервно снабдевање	Пружалац услуге дистрибуција ел. ен. и управљање ДСЕЕ за све учеснике на тржишту које имају приступ ДСЕЕ (нема конкуренцију на тржишту, али може негативно утицати на тржиште ел. ен. дискриминаторним поступањем)

Влада Републике Србије доношењем оснивачког акта за привредно друштво Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд успоставила је модел управљања где је Скупштина оператора дистрибутивног система формирана од чланова који нису запослени у компанијама које се баве снабдевањем или производњом електричне енергије, нити су повезани са истим.

3 Услови за обављање делатности ОДС

Оператор дистрибутивног система је основан у циљу обављања енергетске делатности дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом, која је сврстана у делатност од општег интереса, стога треба да испуни низ услова везаних за примену важеће законске регулативе и начине поступања на тржишту електричне енергије.

3.1 Промена оснивача ОДС почетком 2021. године

Влада Републике Србије донела је Закључак 05 Број: 023-10578/2020-1 од 17.12.2020. године којим се прихватају:

- Извештај о потреби спровођења активности у циљу усклађивања пословања ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд са Законом о јавним предузећима и Законом о енергетици и
- План за спровођење активности у циљу реорганизације „ЕПС Дистрибуције“ Београд.

Оба прихваћена документа су саставни део Закључка. Као циљ активности наводи се следеће:

„Ради обезбеђења независности ОДС у погледу правне форме, организације и одлучивања и потпуног усклађивања са Законом о енергетици, треба донети План за спровођење активности у циљу реорганизације „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, којим ће се јасно дефинисати активности, рокови и носиоци активности. Спровођењем активности из овог Плана, а посебно преносом удела у „ЕПС Дистрибуцију“ са ЈП „Електропривреда Србије“ на Републику Србију, дефинитивно ће се обезбедити независност ОДС, јер више неће бити део вертикално интегрисаног предузећа. На тај начин био би испуњен и основни услов за добијање лиценце, чиме би се пословање ОДС у потпуности ускладило са Законом о енергетици.“

Мере из Закључка утичу на поступање ОДС као енергетског, економског и правног субјекта. Законске обавезе и одговорности Друштва остају непромењене, али се мењају односи са претходним оснивачем, и у вези са тим приступ активностима у вршењу делатности од општег интереса. Доношењем измена оснивачког акта ОДС од стране Владе Републике Србије као новог оснивача, ОДС је преузео у своју надлежност све аспекте пословања који су до доношења овог акта били у потпуности или делимично у надлежности ЈП ЕПС као претходног оснивача, а на основу: законских одредби, међусобних уговора и пословних одлука ЈП ЕПС.

Од тренутка када је донета одлука о реорганизацији ОДС „ЕПС Дистрибуција“ предузето је следеће:

- 17.12.2020. Донет је Закључак Владе Републике Србије 05 Број: 023-10578/2020-1.
- 21.12.2020. Донета је Одлука Надзорног одбора ЈП ЕПС којом се врши пренос удела у ОДС „ЕПС Дистрибуција“ са ЈП „Електропривреда Србије“ на Републику Србију (број одлуке: 12.01.635814/7-20)
- 21.12.2020. Донета је Одлука Надзорног одбора ЈП ЕПС у функцији Скупштине ОДС којом се врши пренос имовине и прелазак запослених из Техничких центара ЈП ЕПС у ОДС (број одлуке: 05.000-08.01-377612/3-20).
- 23.12.2020. Регистровано повећање капитала ОДС у регистру АПР (решењем АПР број БД 96942/2020).
- 29.12.2020. Потписан је Уговор о преносу удела у оператору ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд са ЈП „Електропривреда Србије“ Београд на Републику Србију између министарке рударства и енергетике и в.д. директора ЈП ЕПС (05 Број: 023-02-10913/2020-1).
- 28.01.2021. Донета Одлука и изменама и допунама оснивачког акта оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд од стране Владе Републике Србије (05 Број: 02-387/2021-1). Одлука је објављена у Службеном Гласнику РС бр. 6 од 29.01.2021. године.

- 28.01.2021. Донет је Закључак Владе Републике Србије 24 Број: 119-568/2021 којим се бирају чланови Скупштине Електродистрибуције Србије д.о.о Београд и одређује председник Скупштине друштва.
- 29.01.2021. Утврђен је пречишћен текст Одлуке о оснивању Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд (Број: 05.000.-08.01.-29271/1-21).

Доношењем наведеног оснивачког акта привредно друштво је променило пословно име из ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд у **Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд**

3.2 Обављање делатности од општег интереса

Члан 408. Закона прописује да ће се енергетске делатности из члана 16. став 3. Закона обављати као делатности од општег интереса до усклађивања закона којима се уређује положај јавних предузећа и обављање делатности од општег интереса, у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима.

Решењем АЕРС број 312-165/2018-Л-И од 01.04.2021. године Електродистрибуцији Србије д.о.о. Београд издата је Лиценца за обављање енергетске делатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом. Након овога Електродистрибуција Србије је испунила све законске услове за обављање делатности од општег интереса.

3.3 Својина на дистрибутивној електроенергетској мрежи

Члан 409. став 1. тачка 2) Закона о енергетици налаже да се даном ступања на снагу овог закона успоставља својина зависних привредних друштава Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, оператора дистрибутивног система: ПД „Електродистрибуција – Београд“, ПД „Електровојводина“ Нови Сад, ПД „Центар“ Крагујевац“, ПД „Југоисток“ Ниш и ПД „Електросрбија“ Краљево на дистрибутивној електроенергетској мрежи из члана 128. став 2. Закона, која је на дан ступања на снагу Закона у својини Републике Србије, а коју користе наведена зависна привредна друштва.

Статусном променом од 01.07.2015. дошло је до спајања наведених привредних друштава и оснивања ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, чиме је ово друштво стекло право на упис права својине на непокретностима-објектима електроенергетске мреже из члана 409. став 1. Закона.

3.4 Лиценца за обављање енергетске делатности

На основу члана 130. Закона, Оператор дистрибутивног система одређује се издавањем лиценце, након што испуни услове из чланова 131., 132. и 133. Закона о енергетици и услове за издавање лиценце, у складу са овим Законом и Правилником о лиценци за обављање енергетске делатности и сертификацији („Службени гласник РС“ број 87/15).

Оператор дистрибутивног система у периоду од 02.10.2016. до 01.04.2021. године није поседовао лиценцу за обављање енергетске делатности дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом, у смислу Закона о енергетици. Детаљан историјат везан за лиценцу ОДС и разлози зашто у наведеном периоду није добијана описани су у претходним Годишњим извештајима о спровођењу програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања.

Решењем АЕРС број 312-165/2018-Л-И од 01.04.2021. године Електродистрибуцији Србије д.о.о. Београд издата је Лиценца за обављање енергетске делатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом.

3.5 Измена и допуна правилника о организацији и систематизацији послова

На основу Одлуке Надзорног одбора ЈП ЕПС у функцији Скупштине ОДС којом се врши пренос имовине и прелазак запослених из Техничких центара ЈП ЕПС у ОДС (број одлуке: 377612/3-20 од

21.12.2020.) и Одлуке о оснивању Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд (Број: 05.000.-08.01.-29271/1-21 од 29.01.2021.), директор друштва је донео Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова радних места, број 41012/1-21 од 09.02.2021. године. Правилник је донет да би се организација Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд прилагодила околностима проузрокованим повратком запослених и делатности које су обављали, а који су статусном променом од 04.01.2016. прешли у ЈП Електропривреда Србије. Број запослених који се вратио 01.03.2021. је нешто мањи због неколико програма стимулативних отпремнина и одлазака запослених у пензију, али су све делатности и процеси који су били уступљени ранијем оснивачу сада поново у надлежности Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд.

Дана 01.03.2021. у Електродистрибуцији Србије д.о.о. Београд се из ЈП „Електропривреда Србије“ Београд вратило 4799 запослених (од тога 2450 монтера). Дана 01. и 16.06.2021. у радни однос је примљено 753 електромонтера који су као запослени ПРОТЕНТА (зависног друштва ЈП ЕПС) вршили услуге Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд преко SLA уговора.

Дана 01.07.2021. Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд имала је 8945 запослених.

3.6 Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије

Обавеза Оператора дистрибутивног система да донесе правила о раду дистрибутивног система проистиче из члана 136. став 1. тачка 1) Закона о енергетици, док се у члану 139. став 1. дефинише шта се уређује правилима о раду, а у ставу 2. истог члана доношење правила се условљава сагласношћу Агенције за енергетику.

Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд је донео Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије, број: 180303/1-17 од 13.07.2017. Савет Агенције за енергетику је донео одлуку на својој 374. седници, број: 382/2017-Д-01 од 19.07.2017. којом се даје сагласност на достављена Правила о раду.

Директор ОДС је Одлуком број 41867/1-19 од 06.02.2019. године донео Правила о изменама Правила о раду дистрибутивног система. Ова одлука је послата Агенцији за енергетику Републике Србије ради добијања прописане сагласности. Савет АЕПС је на 42. редовној седници од 01.03.2019. године донео одлуку број 382/2017-Д-01/9 којом се даје сагласност на достављена Правила о изменама Правила о раду дистрибутивног система.

Решењем број 83914/2-21 од 08.04.202. године, директор ОДС је именовано радни тим за усклађивање Правила о раду ДСЕС са изменама Закона о енергетици које су биле у току.

3.7 Организациона целина за приговоре и притужбе

У члану 16. тачком 4.1. Правилника о организацији и систематизацији послова радних места у Оператору дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд (број: 269737/1-15 од 30.11.2015.), у оквиру Дирекције за подршку тржишту и смањивање губитака успоставља се Служба за приговоре и притужбе корисника. Процедура за поступање по приговорима корисника, под ознаком ПР-ПОТ-04, усвојена је 31.10.2016. године.

Надзорно одбор ЈП ЕПС у функцији скупштине ОДС је у поступку ванседничног изјашњавања 13.09.2019. године донео одлуку број 285276/4 којом се даје претходна сагласност на Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова радних места у ОДС. На основу ове одлуке, Директор ОДС је донео наведени Правилник број 285276/6-19 од 25.09.2019. године у којем је Служба за приговоре и притужбе корисника организационо стављена у надлежност Директора ОДС.

Директор Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд је донео Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова (број: 38432/1-21 од 20.05.2021.) којом претходна Служба за приговоре и притужбе корисника постаје Сектор за приговоре и притужбе корисника.

Овим је испуњен услов прописан чланом 136. став 1. тачка 39) Закона о енергетици, као и услов из тачке 12. Програма усклађености.

3.8 Одлуке о ценама услуга

Програм усклађености тачком 4. став 2. утврђује да Оператор дистрибутивног система самостално од Оснивача доноси цене услуга које су у његовој надлежности. Овај захтев је спроведен у пракси.

- **Одлука о цени приступа дистрибутивном систему**

Цена приступа систему за дистрибуцију електричне енергије је, чланом 88. став 2. тачка 2) Закона о енергетици одређена као регулисана цена. Оператор дистрибутивног система је дужан да, по усвајању и добијању сагласности од Агенције, одлуку о цени објави у „Службеном гласнику Републике Србије“. Доношење одлуке о цени за приступ дистрибутивном систему од стране Оператора дистрибутивног система, је обавеза дефинисана чланом 136. став 1. тачка 18) Закона о енергетици.

„ЕПС Дистрибуција“ је донела Одлуку о цени приступа систему за дистрибуцију електричне енергије број 69393/1-20 од 14.12.2020. године, која је достављена Агенцији за енергетику ради добијања сагласности. Агенција је Одлуком о давању сагласности на Одлуку о цени приступа систему за дистрибуцију електричне енергије, број 658/2020-Д-02/1 од 24.12.2020. године одобрила усвојене цене и оне се примењују од 01.02.2021. године.

- **Одлука о висини трошкова прикључења на дистрибутивни систем**

Обавеза Оператора дистрибутивног система, да донесе и објави цене прикључења, у складу са Методологијом за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију електричне енергије, („Сл. гласник РС“, бр. 109/15) коју је прописала Агенција, је предвиђена чланом 136. став 1. тачка 19) Закона о енергетици.

Оператор дистрибутивног система је донео Одлуку о висини трошкова прикључења ОДС на систем за дистрибуцију електричне енергије под бројем 05.000.-08.01.-168618/1-16 од 21.06.2016. године.

- **Одлука о ценама нестандартних услуга**

Доношење акта о ценама нестандартних услуга од стране Оператора дистрибутивног система, на који сагласност даје Агенција, је обавеза прописана чланом 136. став 1. тачка 40) Закона о енергетици.

Одлука о утврђивању цена нестандартних услуга је донета 28.12.2018. године под бројем 38611/1-18. Савет Агенције за енергетику је на 37. седници одржаној 25.01.2019. године дао сагласност, број 7/2019-Д-02/1, на одлуку о ценама нестандартних услуга коју је донео оператор дистрибутивног система, „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд.

3.9 План преузимања мерних уређаја и опреме

Савет Агенције за енергетику Републике Србије је на 161. седници одржаној 24.09.2021. године донео Одлуку број: 412/2021-Д-01/4 којом се даје сагласности на План преузимања мерних уређаја, мерно разводних ормана, односно прикључних водова, инсталација и опреме у мерно разводном орману и других уређаја у објектима постојећих купаца, односно произвођача на дистрибутивном систему за период 01.05.2021. – 31.12.2024. године, који је на основу члана 136. став 1. тачка 11 у вези са ставом 2 истог члана Закона о енергетици донео директор Електродистрибуције Србија д.о.о. Београд под бројем 199853/2-21 од 09.09.2021. године.

Овим је испуњен захтев из тачке 4. став 2. Програма усклађености.

4 Раздвајање ОДС

Закон о енергетици у члану 131. став 1. прописује да оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа мора бити независан у смислу правне форме, организације и одлучивања од других делатности које нису повезане са делатношћу дистрибуције електричне енергије. Испуњеношћу услова из чланова 131., 132. и 133. Закона, условљава се издавање лиценце оператору дистрибутивног система.

Одлука о оснивању Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд – Пречишћен текст (Број: 05.000.-08.01.-29271/1-21 од 29.01.2021.) уређује рад ОДС и улогу оснивача – Републике Србије, коју представља Влада Републике Србије, у управљању привредним друштвом. Овај документ и његова усклађеност са Законом о енергетици је основ за оцену успешног раздвајања и независности ОДС.

4.1 Правно раздвајање

Оператор дистрибутивног система Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд који више није део вертикално интегрисаног предузећа независан је у смислу правне форме и организације од других делатности које нису повезане са делатношћу дистрибуције електричне енергије.

Захтев испуњен.

4.2 Функционално раздвајање ОДС као независног друштва

Функционално раздвајање Оператора дистрибутивног система представља испуњење скупа захтева проистеклих из одредби чланова 131. и 133. Закона о енергетици, којима се обезбеђује независност у одлучивању и деловању у односу на вертикално интегрисано предузеће и праћење остварене независности. Ови захтеви су везани за раздвојеност и независност управе, опремљеност и оспособљеност за самостално деловање, као и за одвојени идентитет у комуникацији и брендирању.

- **Раздвајање управе**

Закон о енергетици у члану 131 став 3. тачка 1) налаже да лица која су одговорна за управљање Оператором дистрибутивног система не могу учествовати у органима управљања вертикално интегрисаног предузећа, у којима су директно или индиректно одговорна за делатност производње, преноса или снабдевања електричном енергијом.

Доношењем Закључка Владе Републике Србије 24 Број: 119-568/2021 од 28.01.2021. године којим се бирају чланови Скупштине Електродистрибуције Србије д.о.о Београд и одређује председник Скупштине друштва овај захтев је испуњен.

Захтев испуњен.

- **Предузимање мера које омогућавају стручно поступање**

Следећи захтев, дефинисан чланом 131. став 3. тачка 2) Закона, се односи на предузимање мера које ће осигурати да лица одговорна за управљање Оператором дистрибутивног система поступају стручно, како би се обезбедила њихова независност у раду. Ово претпоставља предузимање одговарајућих мера како би се осигурало да се професионални интереси лица одговорних за управљање Оператором дистрибутивног система узму у обзир на начин који обезбеђује да они буду способни да делују независно.

Послодавац је поред акта којим се систематизују послови, са представницима синдиката установио „Методологију за вредновање радних места“, која аналитички процењује послове путем система вредновања коефицијентом, што представља једну од метода која се примењује у области организације рада. Циљ је да се на што је могуће правилнији и објективнији начин, утврде полазне вредности за све послове, као и њихови међусобни односи и то према вредности послова, односно

тежини, без обзира на то који запослени су на извршавању послова ангажовани. Вредност послова утврђује се применом јединствених критеријума и захтева, који су карактеристични за све послове, без обзира на то да ли се послови на њима обављају претежно умним, или претежно физичким радом. Може се сматрати да је установљен систем вредновања рада који запосленима на поједином радном месту гарантује једнакост и исти третман без обзира у ком делу компаније раде.

Представници пословодства, као и сви запослени су у могућности да присуствују обукама и саветовањима која се у зависности од ситуације и теме, организују унутар компаније или екстерно од стране струковних удружења (техничких, економских, правних, ИКТ и других струка).

Захтев испуњен.

- **Независност у доношењу одлука**

Променом оснивача и раздвајањем управе захтев да ОДС одлуке доноси независно од вертикално интегрисаног предузећа, по питању средстава потребних за погон, одржавање и развој мреже, прописан чланом 131. став 3. тачка 3) Закона – је испуњен.

Захтев испуњен.

- **Самосталност у текућем пословању**

Да би се сматрао независним, захтев, проистекао из члана 131. став 3. тачка 4) Закона, је да Оператор дистрибутивног система самостално доноси одлуке о текућем пословању, односно одлуке о изградњи или унапређењу дистрибутивне мреже ако су у оквирима одобреног финансијског плана. Променом оснивача и раздвајањем управе овај захтев је испуњен.

Захтев испуњен.

- **Располагање неопходним ресурсима за независно обављање делатности**

У циљу независности при доношења одлука из става 3. тачка 3) члана 131. Закона о енергетици неопходно је да ОДС има одговарајуће кадровске, техничке, материјалне и финансијске ресурсе, што је захтев дефинисан у ставу 4. члана 131. Закона.

Влада Републике Србије донела је Закључак 05 Број: 023-10578/2020-1 од 17.12.2020. године којим се, поред осталог, прихвата План за спровођење активности у циљу реорганизације „ЕПС Дистрибуције“ Београд. Тачке 2. и 3. овог плана односе се на доношење и спровођење одлука од стране НО ЈП ЕПС о улагању-повећању капитала (пренос имовине и прелазак запослених Техничког центра из ЈП ЕПС у ОДС).

Према плану активности донета је одлука Надзорног одбора ЈП ЕПС у функцији Скупштине ОДС којом се врши пренос имовине и прелазак запослених из Техничких центара ЈП ЕПС у ОДС (број одлуке: 05.000-08.01-377612/3-20 од 21.12.2020. године). Део одлуке који се односи на прелазак запослених из ЈП ЕПС у ОДС је испуњен. **Део одлуке о преносу имовине је реализован у великој мери, осим у случају ИКТ инфраструктуре и софтвера који се користио интегрално. Активности на завршетку раздвајања у овој области су континуалне, али захтевају одређено време да би се привеле крају.**

Због ранијег пословног модела администрирање дела пословног информационог система ОДС још увек је у надлежности запослених у ЈП ЕПС, што условљава да се детаљније анализирају последице ове ситуације по независност у обављању регулисане енергетске делатности.

Овај захтев је испуњен што се тиче људства и технике, али **везано за располагање потребном имовином и управљање делом информационог система захтев није испуњен.**

Захтев није (у потпуности) испуњен.

- **Одвојени идентитет у комуникацији и брендирању**

Закон о енергетици, у члану 133. став 2. захтева да Оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа у својим комуникацијама и својим пословним именом мора да направи разлику у погледу свог идентитета у односу на енергетски субјект који се бави снабдевањем електричном енергијом у истом вертикално интегрисаном предузећу.

Променом оснивача и променом пословног имена овај захтев је испуњен

Захтев испуњен.

- **Забрана међусобног субвенционисања**

Закон о енергетици у члану 133. став 3. захтева да унутар вертикално интегрисаног предузећа није дозвољено међусобно субвенционисање субјеката који се баве различитим енергетским и неенергетским делатностима, ради омогућавања конкуренције и избегавања дискриминације корисника или група корисника система.

Међусобни финансијски и уговорни односи Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд и ЈП „Електропривреде Србије“ Београд били су веома комплексни и испреплетени, и често је било тешко утврдити да ли између њих постоји међусобно субвенционисање.

Променом оснивача Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд односи са ЈП „Електропривреда Србије“ Београд су много очигледнији и транспарентни, тако да се може тврдити да међу њима не постоји међусобно субвенционисање.

Захтев испуњен.

4.3 Раздвајање рачуноводства

Електродистрибуција д.о.о. Београд саставља, шаље на ревизију и објављује своје финансијске извештаје у складу са важећом регулативом. У Оператору дистрибутивног система се обавља само једна енергетска делатност па не постоји потреба да се врши раздвајање финансијских извештаја по енергетским делатностима. У финансијским извештајима се поштују међународни рачуноводствени стандарди (IAS) и међународни стандарди финансијског извештавања (IFRS) који се односе на обелодањивање повезаних страна.

Захтев испуњен.

4.4 Остварено раздвајање ОДС

Од када Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд није део вертикално интегрисаног предузећа, са ЈП ЕПС као оснивачем, поред оствареног правног раздвајања и раздвајања рачуноводства, дошло је до великог помака у остваривању функционалног раздвајања.

Раздвајање управе, независност у доношењу одлука и самосталност у текућем пословању у многоме могу да допринесу да се реши проблем везан за располагање имовином и потпуног раздвајања информационог система

Пренос права својине се може решити на сличан начин као приликом спровођења статусне промене од 04.01.2016. године, када је иста имовина прешла из ОДС у посед ЈП ЕПС.

У табели је приказана испуњеност појединих захтева везаних за раздвајање ОДС од када је независно друштво:

Остварено раздвајање ОДС	
Остварено правно раздвајање	☑
Остварено функционално раздвајање	☑
Раздвајање управе	✓
Предузимање мера које омогућавају стручно поступање	✓
Независност у доношењу одлука	✓
Самосталност у текућем пословању	✓
Располагање неопходним ресурсима за независно обављање делатности	✗
Одвојени идентитет у комуникацији и брендирању	✓
Забрана међусобног субвенционисања	✓
Остварено раздвајање рачуноводства	☑

5 Уговорни и финансијски односи ОДС и ЈП ЕПС

Реализација Програма реорганизације Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, која је прихваћена Закључком Владе Републике Србије 05 Број: 023-15149/2014 од 27.11.2014., поставила је ОДС и ЈП ЕПС (као оснивача) у комплексан пословни однос што се тиче спровођења одредби Програма усклађености. ЈП ЕПС, као контролно друштво у вертикално интегрисаном предузећу, у више међусобних односа са ОДС, појављује се као извршилац услуга или снабдевач електричном енергијом, док је у другим случајевима корисник услуга зависног друштва, у својству корисника дистрибутивног система електричне енергије.

Закључак Владе Републике Србије 05 Број: 023-10578/2020-1 од 17.12.2020. године у великој мери олакшава праћење међусобних уговорних и финансијских односа Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд и ЈП „Електропривреда Србије“ Београд. Прелазни период, док се не заврши потпуна подела имовине, биће још увек захтеван у овом погледу, али ипак лакши него када су компаније биле делови вертикално интегрисаног предузећа.

Са Привредним друштвом „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд (тадашњи назив ОДС-а), Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд има следеће пословно-финансијске односе, који су успостављени на основу раније корпоративне политике ЈП ЕПС (а опстали су у овој форми јер још увек није у потпуности завршена подела имовине):

- Вршилац услуга на основу Уговора о пружању услуга (SLA),
- Закупац пословног простора који је у власништву ОДС.

У својству учесника на тржишту електричне енергије, на основу лиценци за енергетске делатности, ЈП „Електропривреда Србије“ Београд, у односу на Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд, има следеће улоге:

Слободно тржиште:

- Снабдевач електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу (преко тендера, аукција, берзе, ...).

Регулисано тржиште:

- Корисник дистрибутивног система као снабдевач регистрован за комерцијално снабдевање,
- Корисник дистрибутивног система као снабдевач регистрован за гарантовано снабдевање,
- Корисник дистрибутивног система као снабдевач регистрован за резервно снабдевање,
- Корисник дистрибутивног система чији су објекти за производњу електричне енергије из обновљивих извора повезани на дистрибутивни систем електричне енергије,
- Крајњи корисник дистрибутивног система чији су објекти прикључени на исти.

У оквиру члана 132. став 9. Закона налаже се да извештај о спровођењу Програма усклађености садржи и информације о свим комерцијалним и финансијским односима између вертикално интегрисаног предузећа и ОДС. Тако су у наставку побројани и описани уговори и споразуми који су, у години за коју се подноси Извештај, за последицу имали међусобни комерцијални или финансијски однос ОДС и ЈП ЕПС.

Финансијски износи трансакција проистеклих из побројаних уговора нису изнети, прво због природе овог Извештаја, чији је акценат на недискриминаторном понашању, затим што је то предмет разматрања других институција и на крају што се већим делом могу подвести под поверљиве и комерцијално осетљиве податке. Сви тражени уговори и финансијски подаци су стављени на располагање Лицу одговорном за праћење усклађености.

■ Проблеми у примени Уговора о пружању услуга (SLA)

Оваква врста уговора са компанијом која се на слободном тржишту бави енергетским делатностима: производња електричне енергије и снабдевање електричном енергијом неће бити могућа (осим уколико је у питању повезано лице у смислу Закона о привредним друштвима).

■ Предлог мера за превазилажење проблема у примени SLA уговора

Треба створити услове да престане потреба за важењем овог уговора.

<i>Предмет уговарања:</i>	Уговор о пружању услуга (SLA).
<i>Основ постојања уговора:</i>	Пословна одлука ЈП ЕПС на основу спроведене статусне промене 2016. године.
<i>Позитивни аспекти:</i>	Омогућава да ОДС у прелазном периоду успешно функционише.
<i>Негативни аспекти:</i>	Није у складу са Законом о енергетици (у околностима да ОДС и оснивач нису део вертикално интегрисаног предузећа).

5.1 Уговор о продаји електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу са анексима

Уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем за надокнаду губитака у дистрибутивном систему и сопствену потрошњу Оператора дистрибутивног система, (број 267897/1-15 од 30.11.2015.), између Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, као Снабдевача и Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, као Купца, закључен је полазећи од члана 7а. став 3. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 124/2012, 14/2015 и 68/2015), који је прописивао да се одредбе овог закона не примењују у случају када надзирано правно лице које је наручилац, закључује уговор са наручиоцем који врши надзор над њим или са другим правним лицем над којим исти наручилац врши надзор, под условом да у том правном лицу са којим се закључује уговор нема учешћа приватног капитала који има одлучујући утицај.

Одредбе овог уговора, који је закључен на неодређено време, ступиле су на снагу 1. јануара 2016. године. Уговорено је да се цене електричне енергије одређују као цене за обрачун између повезаних лица коју утврђује надлежни орган снабдевача (ЈП ЕПС). Утврђене цене обухватале су и трошкове преузимања балансне одговорности.

Утврђена месечна количина губитака и сопствене потрошње, као и цена из члана 3. Уговора представљале су основицу за издавање рачуна. Датум промета је био први дан у месецу за претходни месец. Посебно је исказивана обрачуната количина електричне енергије за надокнаду губитака, а посебно количина за сопствену потрошњу. Крајњи рок за плаћање био је 8 дана од дана пријема рачуна.

• Анекс 1 уговора о продаји електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу

ЈП ЕПС у својству снабдевача и ОДС у својству купца су потписали Анекс 1 Уговора о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем за надокнаду губитака у дистрибутивном систему и сопствену потрошњу оператора дистрибутивног система (број 48434/1-18 од 19.02.2018.). Анексом се у члану 4. мења став 2. на начин, да се Оператору дистрибутивног система не фактурише она количина електричне енергије која се испоручује преносном систему. Ова измена је у корист ОДС.

• **Анекс 2 уговора о продаји електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу**

ЈП ЕПС у својству снабдевача и ОДС у својству купца су потписали Анекс 2 Уговора о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем за надокнаду губитака у дистрибутивном систему и сопствену потрошњу оператора дистрибутивног система (број 98032/1-21 од 25.3.2021.). Потписивање овог анекса је последица неуспеле јавне набавке електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу након које је директним преговарањем продужен уговор са ЈП ЕПС. Иако Закон о енергетици налаже да Оператор дистрибутивног система треба да ову услугу набавља по тржишним принципима то није био случај са овим уговором и анексима. Уговор је на основу пословне одлуке потписан у складу са Законом о јавним набавкама, а фактуре по промету су се обрачунавале на основу трансферних цена за обављање трансакција између повезаних лица. Са становишта Програма усклађености и Закона о енергетици овакав начин набавке електричне енергије за надокнаду губитака у дистрибутивном систему и сопствену потрошњу ОДС се сматра неусаглашеним.

<i>Предмет уговарања:</i>	Продаја електричне енергије са потпуним снабдевањем за надокнаду губитака и сопствену потрошњу
<i>Основ постојања уговора:</i>	Пословна одлука Оснивача.
<i>Позитивни аспекти:</i>	Усклађен са Законом о јавним набавкама.
<i>Негативни аспекти:</i>	До потписивања уговора се није дошло поступком који је предвиђен Законом о енергетици и није у складу са Програмом усклађености.

5.2 Уговори о продаји електричне енергије за надокнаду губитака на тржишту

Након престанка статуса повезаних лица између ОДС и ЈП ЕПС, почетком 2021. године, Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд је почела са активностима везани за набавку електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу на слободном тржишту у складу са Законом о енергетици, члан 136. став 1 тачка 21) где се прописује да је оператор дистрибутивног система дужан да набави електричну енергију за надокнаду губитака у дистрибутивном систему у складу са транспарентним, недискриминаторним и тржишним принципима.

Потписани уговори за надокнаду губитака у дистрибутивном систему			
Број уговора	Датум потписивања	Начин набавке електричне енергије	Начин одређивања цене
6673/7-21	29.04.2021.	Јавна набавка	Понуђач
39239/7-21	31.05.2021.	Јавна набавка	Понуђач
165246/1-21	16.08.2021.	Због обустављеног поступка јавне набавке и непостојања уговора о снабдевању ОДС је остварио право на резервно снабдевање	Регулисана цена резервног снабдевања за 2021. годину прихваћена од стране Владе РС
187389/1-21	31.08.2021	Због обустављеног поступка јавне набавке ОДС је потписао уговор са резервним снабдевачем	Регулисана цена резервног снабдевања за 2021. годину прихваћена од стране Владе РС

232025/1-21	30.09.2021	Јавна набавка	Понуђач у складу са Закључком Владе 05 број: 312-9034/2021
233863/1-21	01.10.2021.	Јавна набавка	Понуђач у складу са Закључком Владе 05 број: 312-9034/2021

Нагли прелазак на тржишне принципе изазвао је проблем јер су планови за ову пословну годину рађени узимају у обзир тарифне цене које је одређивао тадашњи оснивач. Пошто није било више понуђача на расписаним тендерима, тржишна цена јединог понуђача (ЈП ЕПС) била је далеко већа од оне из претходних година.

Директор Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд је тим поводом новом оснивачу послао Извештај о проблемима у вези куповине електричне енергије за надокнаду губитака у дистрибутивном систему. Прихватајући овај извештај Влада Републике Србије је донела Закључак 05 Број: 312-9034/2021 од 30.09.2021. којим препоручује да ЈП ЕПС и ОДС склопе уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем за надокнаду губитака почев од 01.10.2021. закључно са 31.12.2022. по последњој одређеној цени за резервно снабдевање.

<i>Предмет уговарања:</i>	Продаја електричне енергије са потпуним снабдевањем за надокнаду губитака
<i>Основ постојања уговора:</i>	Закон о енергетици.
<i>Позитивни аспекти:</i>	Усклађен са Програмом усклађености.
<i>Негативни аспекти:</i>	Неизвесност висине цена на слободном тржишту.

5.3 Уговори о продаји електричне енергије за сопствену потрошњу на тржишту

Тржишна набавка електричне енергије за сопствену потрошњу електроенергетских и пословних објеката Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд наилази на исте проблеме као и набавка електричне енергије за надокнаду губитака, с тим што се Закључак ВРС од 30.09.2021. не односи и на набавку електричне енергије за ову намену.

Потписани уговори за сопствену потрошњу електроенергетских и пословних објеката			
Број уговора	Датум потписивања	Начин набавке електричне енергије	Начин одређивања цене
6674/7-21	29.04.2021.	Јавна набавка	Понуђач
38928/7-21	31.05.2021.	Јавна набавка	Понуђач
165205/1-21	16.08.2021.	Због обустављеног поступка јавне набавке и непостојања Уговора о снабдевању купац је остварио право на резервно снабдевање	Регулисана цена резервног снабдевања за 2021. годину прихваћена од стране Владе РС
187359/1-21	31.08.2021.	Због обустављеног поступка јавне набавке купац је потписао Уговор са резервним снабдевачем	Регулисана цена резервног снабдевања за 2021. годину прихваћена од стране Владе РС
232022/1-21	30.09.2021	Јавна набавка	Понуђач

240393/1-21	06.10.2021.	Јавна набавка	Понуђач
-------------	-------------	---------------	---------

<i>Предмет уговарања:</i>	Продаја електричне енергије са потпуним снабдевањем за сопствену потрошњу
<i>Основ постојања уговора:</i>	Закон о енергетици.
<i>Позитивни аспекти:</i>	Усклађен са Програмом усклађености.
<i>Негативни аспекти:</i>	Неизвесност висине цена на слободном тржишту.

5.4 Уговори о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије са анексима

Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд, за потребе обављање делатности снабдевање електричном енергијом, са Електродистрибуцијом Србије д.о.о. Београд, као оператором дистрибутивног система, има потписана три уговора о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије, и то за:

1. гарантовано снабдевање:
Уговор о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије (код ОДС број 292081/3-16 од 26.10.2016. године, а код Оснивача број 438727/1-16 од 26.10.2016.);
2. резервно снабдевање:
Уговор о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије (код ОДС број 292081/2-16 од 26.10.2016., а код Оснивача број 438726/1-16 од 26.10.2016.);
3. комерцијално снабдевање:
Уговор о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије (код ОДС број 219736/1-17 од 24.08.2017., а код Оснивача број 414065/2-17 од 24.08.2017.).

У питању су типски уговори који регулишу односе у вези са приступом систему за дистрибуцију електричне енергије, као што су: обрачунски период, мерење електричне енергије, читавање мерних места, обрачун цене услуге приступа дистрибутивном систему и др. Уговором се регулише приступ дистрибутивном систему Снабдевача као корисника дистрибутивног система, и то за сва места примопредаје крајњих купаца електричне енергије, преко којих Снабдевач снабдева своје купце по Уговору о потпуном снабдевању. Уговори о приступу дистрибутивном систему су закључени на неодређено време.

Што се тиче комерцијалног снабдевања, услуга приступа дистрибутивном систему се фактурише по правилу до 20. у месецу за претходни месец. Корисник дистрибутивног система је дужан да плати рачун на име услуге приступа систему у року од 30 дана од дана доставе рачуна. Ово су услови који важе за све кориснике дистрибутивног система – снабдеваче на слободном тржишту.

По усвајању Правила о раду дистрибутивног система која су ступила на снагу 01.08.2017. године, ЈП ЕПС је, као и сви снабдевачи који се баве комерцијалним снабдевањем, потписао нови уговор о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије под условима који су дефинисани у поглављу 6. Приступ дистрибутивном систему. Овим су испуњени захтеви прописани тачком 5. ставови 2. и 3. Програма усклађености.

• **Анекси уговора о приступу систему за комерцијално снабдевање**

Склапање анекса уговора о приступу систему је део текућег пословања Снабдевача и ОДС. Најчешћи разлог за склапање анекса уговора је промена броја уговорених места мерења на комерцијалном снабдевању. Анекси се такође склапају и због промене одобрене снаге на појединим мерним местима или промене начина мерења. Поред ових, техничких разлога, узрок за склапање анекса може бити и промена вредности ризика или промена начина обезбеђења плаћања. До краја 2021.године Оснивач је имао склопљених тридесет (30) анекса уговора о приступу систему на комерцијалном снабдевању.

<i>Предмет уговарања:</i>	Приступ систему за дистрибуцију електричне енергије
<i>Основ постојања уговора:</i>	Закон о енергетици, Правила о раду ДСЕЕ
<i>Позитивни аспекти:</i>	Усаглашеност са регулативом и Програмом усклађености.
<i>Негативни аспекти:</i>	Нема.

5.5 Уговори о средствима обезбеђења

Правила о раду дистрибутивног система предвиђају да су сви снабдевачи који се баве комерцијалним снабдевањем, уз уговор о приступу дистрибутивном систему, обавезни да потпишу и уговоре којима се врши обезбеђење плаћања у случају проблема са редовном наплатом потраживања за извршену услугу. Ову врсту уговора је Оснивач, у својству снабдевача на комерцијалном тржишту, потписао под истим условима као и сви остали снабдевачи.

• Уговор о ороченом наменском динарском депозиту

На основу одредби везаних за средства обезбеђења плаћања у Уговору о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије, за обављање делатности снабдевање на комерцијалном тржишту, Оператор дистрибутивног система и Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд су потписали Уговор о ороченом наменском динарском депозиту, (код ОДС број 35361/1-2016 од 30.12.2016., код ЈП ЕПС број 565037/1-16 од 30.12.2016.) са банком по избору ЈП ЕПС као трећим потписником.

Након ступања на снагу нових Правила о раду дистрибутивног система и потписивања новог уговора о приступу систему за дистрибуцију електричне енергије за комерцијално снабдевање, потписан је и Анекс бр. 1 Уговора о ороченом наменском динарском депозиту (код ОДС број 246781/1-17 од 20.09.2017., код ЈП ЕПС број 468778/1-17 од 20.09.2017.).

Овим анексом уговора је ЈП ЕПС, као корисник дистрибутивног система који се бави комерцијалним снабдевањем, положио депозит као средство обезбеђења плаћања из којег Оператор дистрибутивног система може да наплати потраживања за услугу приступу систему за дистрибуцију електричне енергије, уколико дође до проблема са редовним измиривањем обавеза од стране корисника дистрибутивног система.

Оператор дистрибутивног система је на начин прописан Правилима о раду дистрибутивног система, свим корисницима дистрибутивног система - снабдевачима на комерцијалном тржишту, одредио висину средстава за обезбеђење плаћања, као и начин њиховог коришћења. На овај начин су испуњени захтеви прописани тачком 5. ставови 2. и 3. Програма усклађености.

• Уговор о залози

У циљу обезбеђивања уговорених обавеза из Уговора о приступу дистрибутивном систему и Уговора о ороченом наменском динарском депозиту, ЈП ЕПС и ОДС су потписали Уговор о залози (код ОДС број 289910/1-17 од 01.11.2017., код Оснивача број 468778/4-17 од 03.11.2017.). Овим Уговором се конституише и заснива заложно право на покретним стварима Залогодавца (ЈП ЕПС) ради обезбеђивања потраживања Заложног повериоца (ОДС).

Агенција за привредне регистре је одговарајућим решењем регистровала заложно право на заложеној ствари, дефинисаној овим уговором у Регистру заложног права на покретним стварима и правима, што се може проверити на интернет страници Агенције за привредне регистре. Овим су испуњени захтеви прописани тачком 5. ставови 2. и 3. Програма усклађености.

<i>Предмет уговарања:</i>	Средства обезбеђења плаћања
<i>Основ постојања уговора:</i>	Правила о раду ДСЕЕ
<i>Позитивни аспекти:</i>	Усаглашеност са регулативом и Програмом усклађености.

Негативни аспекти: Нема.

5.6 Уговор о закупу

Прилози Уговора о статусној промени из 2016. године (описаног на почетку тачке 5 овог Извештаја) су и:

- Записник сачињен поводом реализације статусне промене у циљу поделе имовине на којој је ОДС носилац права својине, права коришћења, држалац или фактички корисник, а која треба да пређе у ЈП ЕПС,
- Списак запослених који статусном променом прелазе из ОДС у ЈП ЕПС.

У складу наведеним документима утврђено је у којој мери свако од друштава у оквиру тада вертикално интегрисаног предузећа користи пословни простор другог друштва. На основу утврђених чињеница, између ЈП ЕПС и ОДС система су потписан је уговор о закупу:

1. За објекте које Оператор дистрибутивног система даје у закуп Оснивачу:
Уговор о закупу, од 15.09.2017.
(код ОДС број 241481/1-17, а код Оснивача број 438623/2-17)

И уговори о закупу се позивају на реализацију Закључка Владе Републике Србије 05 Број: 023-15149/2014 од 27.11.2014., којим је прихваћен Програм реорганизације Јавног предузећа „Електропривреда Србије“. Оба уговора у члану 1. набрајају се објекти, који су предмет закупа, са њиховим локацијама, бројевима катастарских парцела, површином која се издаје и ценом закупа (према катастарској општини) по квадрату и укупно, исказаној у еврима.

Висина закупнине се утврђује у еврима, према утврђеној тржишној вредности закупа на годишњем нивоу. Закупац плаћа закупнину у динарима, по средњем курсу Народне банке Србије на дан фактурисања. Закупаодавац закупцу испоставља пет месечних рачуна (за свако дистрибутивно подручје по један) по основу закупнине пословног простора обрачунате у складу са уговором, са исказаним ПДВ у складу са Законом о порезу на додату вредност.

Осим закупнине купаца је дужан да редовно измирује зависне трошкове комуналних и сличних услуга које се односе на употребу и коришћење пословног простора, према површинама и проценту у односу на укупну површину објеката који чине пословни простор који је предмет закупа, на основу рачуна и налога за плаћање достављених од стране пружалаца таквих услуга, уз обрачун припадајућег износа ПДВ.

Закупаодавац испоставља рачуне закупцу до 5. у месецу за претходни месец за закупнину, а до 25. у месецу за претходни месец за зависне трошкове комуналних и сличних услуга. Закупац се обавезује да плаћање обавеза врши месечно за претходни месец, у року од 8 дана од дана пријема рачуна.

Закључком Владе РС 05 Број: 023-10578/2020-1 од 17.12.2020. године и одлуком Надзорног одбора ЈП ЕПС у функцији Скупштине ОДС којом се врши пренос имовине и прелазак запослених из Техничких центара ЈП ЕПС у ОДС (број: 377612/3-20 од 21.12.2020.) **уговор којим ЈП ЕПС даје у закуп пословни простор престаје да важи**, јер је имовина до сада давана у закуп назначеном одлуком одређена да се пренесе у својину ОДС.

ЈП ЕПС више не испоставља фактуре ОДС-у за закуп пословног простора, док ОДС и даље фактурише ову услугу према ЈП ЕПС.

Предмет уговарања:	Закуп пословног простора
Основ постојања уговора:	Пословна одлука ЈП ЕПС на основу статусне промене спроведене 2016..
Позитивни аспекти:	Солидарност са претходним Оснивачем док не обезбеди нови пословни простор за своје запослене.

Негативни аспекти: Није у складу са Законом о енергетици и Програмом усклађености (у околностима да ОДС и ЈП ЕПС нису део вертикално интегрисаног предузећа).

5.7 Пословно-финансијски односи ОДС и ЈП ЕПС током 2021. године

Преносом удела у ОДС са ЈП „Електропривреда Србије“ на Републику Србију, дефинитивно је обезбеђена независност ОДС, јер више није део вертикално интегрисаног предузећа. Ова промена ставља ОДС у сасвим нову позицију у односу на дотадашњег оснивача.

Између ОДС и ЈП ЕПС, као независних учесника на тржишту електричне енергије, досадашњи уговорни односи имају следећи статус:

Пословно-финансијски односи између ОДС и ЈП ЕПС после 28.01.2021. године			
УГОВОР	ЈП ЕПС	ОДС	Статус
SLA уговор	Извршилац услуга	Наручилац услуга	☒
Продаја ел. ен.	Снабдевач	Купац	☒
Пристап систему	Корисник дистрибутивног система	Оператор дистрибутивног система	☒
Орочени депозит	Депонент	Корисник финанс. обезбеђења	☒
Залог	Залогодавац	Заложни поверилац	☒
Закуп ОДС - ЈП ЕПС	Закупац	Закуподавац	☒

Појашњење ознака статуса уговора:

- Ови уговори као последица „затеченог стања“ могу се сматрати „леgitимним“ у периоду док се не раздвоје информациони системи који су годинама заједнички развијани. ОДС треба да настоји да што брже прибави своје лиценце за системски софтвер и инсталира сервере на којима ће се одвојено од ЈП ЕПС извршавати пословне апликације.
Када рачунарске мреже буду физички и софтверски раздвојене ЈП ЕПС треба да реши свој пословни простор. ОДС није регистрован за издавање пословног простора, поготово не без тендера, и не компанији која се бави снабдевањем на слободном тржишту (а при томе није повезано лице).
- Уговорни односи настали на основу вршења основне делатности ОДС на основу Закона о енергетици и Правила о раду ДСЕЕ. ЈП ЕПС ће као и до сада бити третиран као и сви остали снабдевачи на слободном тржишту.
- Ову врсту уговора ОДС ће са ЈП ЕПС моћи да склапа искључиво по тржишним принципима (јавна набавка, аукција, берза електричне енергије, ...).

6 Ограничења за успешно спровођење Програма усклађености

Закон о енергетици у члану 132. став 9. прецизира да годишњи извештај треба да садржи и информације о ограничењима за успешно спровођење Програма усклађености. Обзиром да је крајем године дошло до промене оснивача, а недуго затим и до промене одлуке о оснивању оператора дистрибутивног система, направљен је осврт на ограничења која су уочена док је важио оснивачки акт из 2015. године и док је ОДС био део вертикално интегрисаног предузећа.

Усвајањем Одлуке о оснивању Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд – Пречишћен текст (број 29271/1-21 од 29.01.2021. године) од стране новог оснивача – Владе Републике Србије, већи део постојећих проблема је отклоњен, али су се јавили неки нови. Вишедеценијско заједничко пословање у оквиру вертикално интегрисаном предузећу условило је да се неке везе не могу прекинути „преко ноћи“ – ради се о делу пословног информационог система и пословном простору који су заједнички користили ОДС и ЈП ЕПС.

6.1 Уговор о пружању услуга (SLA) везано за ИКТ послове

Овај уговор као последица „затеченог стања“ може да се сматра легитимним у периоду док се не раздвоје информациони системи који су годинама заједнички развијани. ОДС треба да настоји да што брже прибави своје лиценце за системски софтвер и инсталира сервере на којима ће се одвојено од ЈП ЕПС извршавати пословне апликације.

Активности преузимања контроле од стране Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд над свим кључним сервисима су у току. Што се тиче електронске поште, сервери и глобална администрација је и даље у ЈП ЕПС. Део који администратори у ОДС могу да раде је ограничен (односи се само на креирање/брисање налога). Такође контрола над доменом, сервером имена домена, активним директоријумом је и даље у надлежности ЈП ЕПС.

Јавне набавке за реализацију раздвајања су расписане и потписани су уговори. Разлог због ког до сада није дошло до раздвајања је кашњење у испоруци опреме (због дешавања на глобалном тржишту). Све припремне радње на ово тему су завршене, као што су сређивање структуре активног директоријума, осавремењавање рачунара, расподела мрежних опсега, пребацивање корисника ОДС у посебне базе електронске поште.

Коначно раздвајање наведених система као што су: домен, активни директоријум, систем електронске поште (са свим припадајућим сервисима) због обима и сложености посла се очекује до краја 2023. године.

Што се тиче раздвајања лиценци ОДС је преузео лиценце за Microsoft, Oracle, Carbon Black, VMWare, Qualis, и Citrix. У току је подела:

- SAP апликација. Завршетак би требало да буде у току 2023.
- Фадок апликације (писарница, управљање документима). Завршетак би требало да буде почетком 2023.
- апликација за обрачун. Рок за завршетак још није јасно дефинисан.

Чињеница да је информациони систем ОДС још увек делом под административним надзором ЈП ЕПС, који више није контролно друштво у вертикално интегрисаном предузећу, представља ризик са аспекта раздвојености и независности ОДС. Међутим, како је дошло до успешног раздвајања управе – ОДС има механизме да самостално превазилази евентуалне проблеме који из ове ситуације могу настати.

6.2 Уговор о закупу пословног простора ОДС од стране ЈП ЕПС

Овај уговор је последица „затеченог стања“ и очекује се да ће морати да траје у периоду док се не раздвоје рачунарске мреже. Када оне буду физички и софтверски раздвојене ЈП ЕПС треба да реши свој пословни простор.

ОДС није регистрован за издавање пословног простора, не без тендера, и не компанији која се бави снабдевањем на слободном тржишту (а при томе није део вертикално интегрисаног предузећа, односно повезано лице). Ово може бити ризик и са становишта недискриминаторног понашања.

6.3 Поступак Комисије за заштиту конкуренције против ОДС

О току поступка који Комисија за заштиту конкуренције води против ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд од 2016. године писано је и у претходним годишњим извештајима¹, везано за годину коју је обрађивао извештај.

ОДС се обратио Комисији за заштиту конкуренције са Предлогом за прекид поступка (допис број 68621/3-19 од 18.03.2019. године) у складу са чланом 58. Закона о заштити конкуренције и Упутством за примену члана 58. наведеног закона. КЗК донела Закључак број 5/0-02-42/2019-6 од 18.07.2019. године којим се прекида поступак испитивања повреде конкуренције покренут по службеној дужности против ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд. Прихваћен је предлог обавеза које је поднео ОДС и на основу њега одређене су мере описане у Годишњем извештају за 2019. годину. Одређен је рок од две године од дана пријема овог закључка у којем је ОДС у обавези да извршава набројане мере. Одредбом члана 58. став 7. Закона о заштити конкуренције предвиђено је да ће Комисија наставити поступак, у року не дужем од три године од дана доношења овог закључка, ако:

- 1) Наступе битне промене околности на којима се заснивао закључак о прекиду поступка;
- 2) Друштво „ЕПС Дистрибуција“ не испуни утврђене обавезе у року одређеном за њихово извршење, односно не достави одговарајуће доказе о томе;
- 3) Комисија установи да је закључак о прекиду поступка донет на основу нетачних, неистинитих, некомплетних или обмањујућих података које је доставило друштво „ЕПС Дистрибуција“.

Комисија ће поступак обуставити ако ОДС испуни обавезе на начин и у роковима предвиђеним овим Закључком.

Поступајући на основу мера из Закључка КЗК и одредби Одлуке о именовању, известилац је Комисији доставио следеће извештаје:

- 1. Редовни извештај Комисији за заштиту конкуренције, број: 331223/2-19 од 18.10.2019.
- 2. Редовни извештај Комисији за заштиту конкуренције, број: 2172/1-20 од 20.01.2020.
- 3. Редовни извештај Комисији за заштиту конкуренције, број: 94895/2-20 од 11.05.2020.
- 4. Редовни извештај Комисији за заштиту конкуренције, број: 200904/1-20 од 20.07.2020.
- 5. Редовни извештај Комисији за заштиту конкуренције, број: 308411/1-20 од 20.10.2021.
- 6. Редовни извештај Комисији за заштиту конкуренције, број: 17791/1-21 од 20.01.2021.
- 7. Редовни извештај Комисији за заштиту конкуренције, број: 20700-552/1-21 од 20.04.2021.
- 8. Редовни извештај Комисији за заштиту конкуренције, број: 140968/1-21 од 29.07.2021.

После слања последњег предвиђеног извештаја, директор Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд обратио се Комисији за заштиту конкуренције (број дописа: 140968/3-21 од 03.08.2021.) са предлогом да Комисија обустави поступак испитивања повреде конкуренције који је покренула 2016. године.

Комисија за заштиту конкуренције је донела Решење број: 5/0-02-09/2021-4 од 03.08.2021. године, којим се **обуставља поступак утврђивања повреде конкуренције покренут по службеној дужности закључком председника Комисије за заштиту конкуренције број: 5/0-02-563/2016-1 од 08.08.2016. године против друштва Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд.**

¹ Тачка 5.3. Годишњег извештаја о спровођењу Програма усклађености за 2016. годину
Тачка 7.2. Годишњег извештаја о спровођењу Програма усклађености за 2018. годину
Тачка 7.2. Годишњег извештаја о спровођењу Програма усклађености за 2019. годину

6.4 Реализација свих активности из Закључка Владе РС од 17.12.2020. године

Према плану активности из Закључка Владе РС донета је одлука Надзорног одбора ЈП ЕПС у функцији Скупштине ОДС којом се врши пренос имовине и прелазак запослених из Техничких центара ЈП ЕПС у ОДС (број одлуке: 05.000-08.01-377612/3-20 од 21.12.2020. године). Део одлуке који се односи на прелазак запослених из ЈП ЕПС у ОДС је испуњен. Други део одлуке о преносу имовине је тек делимично реализован што ствара проблеме у функционисању ОДС.

На основу наведене одлуке НО ЈП ЕПС до писања овог извештаја реализован је уговор о преносу права својине на око 40% непокретности опредељених Одлуком о повећању капитала, на основу кога ће у катастру бити спроведен пренос права својине са ЈП ЕПС на Електродистрибуција Србије. ОДС није ушао у посед око 60% непокретности, јер се још нису стекли услови за промет непокретности (недостатак потребне документације у ЈП ЕПС). У тим објектима ОДС није у могућности да управља пословним простором. Неће бити могуће тачно одредити и планирати трошкове за ове објекте (амортизација, одржавање, порез и др.), нити ће бити могуће закључивати уговоре неопходне за одржавање и функционисање ових објеката. Са друге стране ни ЈП ЕПС неће планирати трошкове за ове објекте, што ће угрозити њихово функционисање, а самим тим и нормално одвијање процеса рада ОДС.

Уколико се пренос имовине не спроведе брзо и потпуно ОДС може доћи у ризик да његово пословање у појединим областима буде онемогућено или крајње отежано, а да у многим аспектима буде неусклађено са више закона из области финансија.

И поред овога, формално гледано ОДС има све потребне одлуке новог оснивача (које треба да спроведе и ЈП ЕПС) и механизме за независно пословање.

6.5 Оцена потребе за изменом Програма усклађености

Раније у извештају је констатовано да у току 2021. године није добијена сагласност АЕРС на Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања у складу са налогом из Решења АЕРС број 312-165/2018-Л-І од 01.04.2021. године, којим је Електродистрибуцији Србије д.о.о. Београд издата Лиценца за обављање енергетске делатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом. Како су током године више пута на адресу Агенције за енергетику достављани измењени предлози Програма, може се сматрати да се на овоме интензивно ради и да ће овај проблем бити превазиђен.

7 Закључци извештаја за 2021. годину

Током децембра 2020. и јануара 2021. године десиле су се промена оснивача, враћање имовине и запослених који су 2016. године статусном променом прешли у ЈП ЕПС и доношење новог оснивачког акта. Ове активности су покренуле велике позитивне промене које се тичу раздвајања и независности ОДС.

7.1 Испуњеност услова за обављање делатности ОДС у 2021. години

Променом оснивача, одлуке о оснивању и променом пословног имена, енергетски субјект Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд је испунио је све потребне законске услове за обављање делатности оператора дистрибутивног система.

У табели испод је дат преглед испуњености услова за обављање делатности оператора дистрибутивног система, који проистичу из важећег Закона о енергетици:

Испуњеност услова за обављање делатности ОДС

Регистрација оператора дистрибутивног система	☒
Обављање делатности од општег интереса	☒
Својина на дистрибутивној електроенергетској мрежи	☒
Лиценца за обављање енергетске делатности	☒
Измена и допуна правилника о организацији и систематизацији послова	☒
Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије	☒
Организациона целина за приговоре и притужбе	☒
Одлуке о ценама услуга оператора дистрибутивног система	☒
План преузимања мерних уређаја и опреме	☒
Спровођење Програма усклађености	☒

Појашњење ознака:

- Прописани услови су у потпуности у складу са Законом и Програмом усклађености.
- Прописани услови нису у потпуности испуњени, али њихово испуњење не зависи искључиво од ОДС тако да је вероватно да ће бити испуњени у догледно време (завршетак израде Правила о раду ДСЕЕ је застао јер нису завршене измене законске и подзаконске регулативе, у надлежности МРЕ, на којима се ради).

7.2 Остварено раздвајање ОДС у 2021. години

Независност Оператора дистрибутивног система се цени на основу захтева везаних за правно, функционално и рачуноводствено раздвајање у односу на оснивача. У периоду док је био део вертикално интегрисаног предузећа ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд није био независан у смислу члана 131. Закона о енергетици.

Оператор дистрибутивног система на своју независност може да утиче стручним, одговорним, непристрасним, транспарентним и недискриминаторним понашањем у оквиру норми које му дефинишу законска регулатива и оснивачки акт. На законску регулативу и оснивачки акт оператор

дистрибутивног система не може директно да утиче, тако да су за његову независност, прописану Законом о енергетици, задужени оснивач, пре свих, а затим и министарство, надлежно за спровођење Закона којим је прописана независност оператора дистрибутивног система када је он део вертикално интегрисаног предузећа. Превазилажење овог ограничења било је у усклађивању оснивачког акта Оператора дистрибутивног система са одредбама Закона о енергетици, Закона о јавним предузећима и Закона о привредним друштвима. На ово је указивано у претходним годишњим извештајима о спровођењу Програма усклађености.

Министарство рударства и енергетике је предузело кораке да се ова дугогодишња незахвална ситуација превазиђе припремом Закључка Владе Републике Србије 05 Број: 023-10578/2020-1 од 17.12.2020. године којим се прихватају:

- Извештај о потреби спровођења активности у циљу усклађивања пословања ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд са Законом о јавним предузећима и Законом о енергетици и
- План за спровођење активности у циљу реорганизације „ЕПС Дистрибуције“ Београд.

Реализацијом активности из плана прихваћених Закључком, дошло се до тога да Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд постане независан ОДС у смислу члана 131. Закона о енергетици.

У поглављу 4. овог извештаја изнете су чињенице које илуструју остварено раздвајање ОДС у периодима док је ОДС био део вертикално интегрисаног предузећа и од када је постао независан, што је приказано у табели:

Остварено раздвајање ОДС	
Остварено правно раздвајање	☒
Остварено функционално раздвајање	☒
Раздвајање управе	☒
Предузимање мера које омогућавају стручно поступање	☒
Независност у доношењу одлука	☒
Самосталност у текућем пословању	☒
Располагање неопходним ресурсима	☒
Одвојени идентитет у комуникацији и брендирању	☒
Забрана међусобног субвенционисања	☒
Остварено раздвајање рачуноводства	☒

Појашњење ознака:

- Раздвајање је у потпуности реализовано у складу са Законом и Програмом усклађености.
- Раздвајање није у потпуности реализовано, неусклађености које су и даље присутне не утичу битно на раздвојеност и независност у одлучивању.

Успешно остварено раздвајање управе, независност у доношењу одлука и самосталност у текућем пословању могу да допринесу да се реши проблем везан за располагање имовином и потпуног раздвајања информационог система. Пренос права својине се може решити на начин као приликом спровођења статусне промене од 04.01.2016. године, када је иста имовина прешла из ОДС у својину ЈП ЕПС.

7.3 Реализовање финансијских односа ОДС и ЈП ЕПС у 2020. години

Комерцијални и финансијски односи вертикално интегрисаног предузећа и Оператора дистрибутивног система су у великој мери били условљени пословним моделом који је успостављен

статусном променом издвајање уз припајање од 04.01.2016. Нове законске норме, везане за слободно тржиште електричне енергије, нису се примењивале у потпуности.

Преносом удела у ОДС са ЈП „Електропривреда Србије“ на Републику Србију, дефинитивно је обезбеђена независност ОДС, јер више није део вертикално интегрисаног предузећа. Ова промена ставља ОДС у сасвим нову позицију у односу на дотадашњег оснивача.

Између ОДС и ЈП ЕПС, као независних учесника на тржишту електричне енергије, досадашњи уговорни односи имају следећи статус:

Пословно-финансијски односи између ОДС и ЈП ЕПС			Статус уговора
УГОВОР	ЈП ЕПС	ОДС	
SLA уговор	Извршилац услуга	Наручилац услуга	☒
Продаја ел. ен.	Снабдевач	Купац	☒
Приступ систему	Корисник дистрибутивног система	Оператор дистрибутивног система	☒
Орочени депозит	Депонент	Корисник финанс. обезбеђења	☒
Залога	Залогодавац	Заложни поверилац	☒
Закуп ОДС - ЕПС	Закупац	Закуподавац	☒

Појашњење ознака статуса уговора:

- Уговори као последица „затеченог стања“ услед дугогодишњег заједничког коришћења истих пословних зграда и информатичко-телекомуникационих система у периоду када су ОДС и ЈП ЕПС били повезана лица. Иначе нису у складу са позицијом ОДС на тржишту електричне енергије и треба настојати да се што пре створе услови за њихово раскидање.
- Уговорни односи настали на основу вршења основне делатности ОДС на основу Закона о енергетици и Правила о раду ДСЕЕ. ЈП ЕПС или уговори на основу пословних одлука повезаних лица у вертикално интегрисаном предузећу..
- Ову врсту уговора ОДС може да склапа са ЈП ЕПС искључиво по тржишним принципима (јавна набавка, аукција, берза електричне енергије, ...), без обзира на то да ли су у питању повезана лица у вертикално интегрисаном предузећу.

7.4 Ограничења за успешно спровођење Програма усклађености

Усвајањем Одлуке о оснивању Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд – Пречишћен текст (број 05.000.-08.01.-29271/1-21 од 29.01.2021. године) већи део дотадашњих проблема је отклоњен, али су се јавили нови, који су такође описани у поглављу б. овог извештаја.

У табели је дат приказ проблема везаних за ограничења у спровођењу Програма усклађености:

Ограничења у спровођењу Програма усклађености	
Именовање Лица одговорног за праћење усклађености	☐
Уговор о пружању услуга (SLA) везано за ИКТ послове	☒
Уговор о закупу пословног простора ОДС од стране ЈП ЕПС	☐
Поступак Комисије за заштиту конкуренције против ОДС	☒
Реализација свих активности из Закључка Владе РС (17.12.2020.)	☐
Оцена потребе за изменом Програма усклађености	☒

Појашњење ознака:

- Ограничење је отклоњено.
- Ограничење је и даље присутно, али се може прилично поуздано проценити рок у којем постоји шанса да се оно отклони.
- Ограничење је присутно, али се не може поуздано проценити рок у којем ће се отклонити.

7.5 Закључак извештаја за 2021. годину

Током 2021. године је дошло до великог напретка у остваривању независности Оператора дистрибутивног система електричне енергије у Србији. Може се констатовати да је Оператор дистрибутивног система независан у смислу члана 131. Закона о енергетици, уз још неке недостатке који су изнети у овом Извештају.

Кључне позитивне активности у овој години биле су:

- Доношење Одлуке о оснивању Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд – Пречишћен текст (број 05.000.-08.01.-29271/1-21 од 29.01.2021. године).
- Решење АЕРС број 312-165/2018-Л-І од 01.04.2021. године којим је издата Лиценца за обављање енергетске делатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом Електродистрибуцији Србије д.о.о. Београд.
- Комисија за заштиту конкуренције је донела Решење број: 5/0-02-09/2021-4 од 03.08.2021. године, којим се обуставља поступак утврђивања повреде конкуренције покренут по службеној дужности закључком председника Комисије за заштиту конкуренције број: 5/0-02-563/2016-1 од 08.08.2016. године против друштва Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд.

Негативне околности током ове године биле су:

- Програм усклађености који уређује обезбеђивање недискриминаторног понашања до краја године није усаглашен са новим оснивачким актом.
- До краја године није именовано Лице одговорно за праћење усклађености.
- Није завршен до краја процес преноса имовине са ЈП ЕПС на ОДС у складу са Закључком ВРС од 17.12.2020. године.

Опште узев створене су све законске и административне претпоставке да оператор дистрибутивног система Електродистрибуција Србије д.о.о. Београд буде раздвојен и независан од енергетских субјеката који се баве енергетским делатностима производња електричне енергије и снабдевање електричном енергијом, укључујући и претходног оснивача – ЈП ЕПС.

Да би, у извештају описаним околностима, то могло да се спроводи у пракси неопходно је:

- Да се све активности предвиђене Закључком Владе Републике Србије 05 Број: 023-10578/2020-1 од 17.12.2020. године реализују што је пре могуће.
- Да се пословодство ОДС, преко својих специјализованих организационих целина, максимално посвети раздвајању: ИКТ мреже, лиценци за пословни софтвер и пословног простора који користе запослени из ЈП ЕПС.
- Да се са Агенцијом за енергетику Републике Србије усагласи текст Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања, усклађен са новим оснивачким актом, на који треба да добије Законом прописану сагласност од АЕРС.
- Како је сагласност за именовање лица за праћење усклађености добијена у 2023 години, извештај је сачињен на основу расположиве документације.

Марија Татић, дипл менаџер

Лице за праћење усклађености

по Одлуци број 231/2021-Д-03 од 23.02.2023. године